

လက်ရှိရေဘေး မုန်တိုင်းအတွေ့အကြုံနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး

-- ဦးငြိမ်းချမ်း --

ဇွန်၊ ဇူလိုင်လနှင့် ဩဂုတ်လအတွင်း ပုံမှန်မဟုတ်သည့် မိုးရွာသွန်းမှုများကြောင့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး (၁၂) ခုတွင် ရေကြီးရေလျှံမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ နှစ်ပေါင်း (၆၀) အတွင်း အဆိုးရွားဆုံးခံစားရသည့် အဆိုပါ ရေဘေးဒဏ်ကြောင့် လူ့အယောက် (၁၀၀)ကျော် သေဆုံးခဲ့ပြီး၊ လူပေါင်းတစ်သန်းကျော် ရေဘေးဒုက္ခရောက်ခဲ့သည်။ အစိုးရထုတ်ပြန်ချက်များအရ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ခံစားခဲ့ရသော ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး (၁၂)ခုရှိပြီး ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်ခဲ့သည့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ် (၄) ခုတွင် (၃) လအတွင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ရေလွှမ်းမိုးမှုနှင့် မြေပြိုမှုများကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု မြန်မာကျပ်ငွေ (၁၆၅) ဘီလီယံကျော် ရှိခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ခံစားရဆုံးနိုင်ငံများစာရင်းတွင်ပါဝင်နေသဖြင့် ထိခိုက်မှုအနည်းဆုံးဖြစ်အောင် အားလုံးပူပေါင်း ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုတာ ရှောင်လွှဲ၍ မရသော်လည်း ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းက အကောင်းဆုံးပင်ဖြစ်သည်။ ဖြစ်တော့မှ အရင်းအနှီး စိုက်ထုတ်ရတာက ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ အရေးကြီးဆုံးက ဘာလဲ၊ ဘာတွေ လုပ်ဖို့လိုတာလဲ ဆိုတာသိရှိဖို့လိုသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရက အမျိုးသားအဆင့် ရာသီဥတုပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် လိုက်လျော ညီထွေစွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အမျိုးသားသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီကိုလည်း ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ နည်းဥပဒေအတိုင်း လုပ်ဆောင်ရမည့် စီမံချက် များကို တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီများက ထိထိရောက်ရောက် အသုံးပြုနိုင်အောင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကြိုတင်ပြင်ဆင်သင့်သည်များ

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အနေအထားရှိပြီဆိုရင် အရင်ဦးဆုံး လုပ်ရမှာက ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေလျှော့ချခြင်း (Mitigation)၊ မကျရောက်မီ ကြိုတင် ပြင်ဆင်ခြင်း (Preparation)၊ လျှင်လျှင်မြန်မြန်တုံ့ပြန်နိုင်ဖို့ (response)နှင့် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကို (Recovery) ကြန့်ကြာမှုမရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြဖို့လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပြည်သူများက ရေဘေးသင့်ဒေသများတွင် ရွှေ့ပြောင်းခြင်းလုပ်ငန်း များ၊ ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်း၊ အရေးပေါ်ထောက်ပံ့မှု လုပ်ငန်းများနဲ့တကွ ကျန်းမားရေးစောင့်ရှောက်မှုပါမကျန် လျင်လျင်မြန်မြန် ဆောင်ရွက်တာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက် ရာတွင် Unify-ing Power ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုစွမ်းအားနဲ့ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးစတဲ့ Recovery, Resettlement၊ Rehabilitation လုပ်ငန်း အဆင့်ဆင့်ကို လည်း ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် Recovery လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက် ရာတွင် ရှေးဦးပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် အထောက်အကူပြုနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်လာရေး (Early Recovery and Enabling Environment) ဆောင်ရွက် ပေးခြင်း၊ ကြားကာလနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဦးမော့လာစေရေး (Transition to Take-off) တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်သလို၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ နေသားတကျတည် တံ့ခိုင်မာလာစေအောင် (Consolidation and Roll-out) အဓိကထား ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုပြန်လည်ပြုပြင်ရေး၊ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး ဟာပိုပြီး ခက်ခဲတဲ့လုပ်ရပ်ဖြစ်တဲ့အတွက် စနစ်တကျစီမံဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာကဏ္ဍစုံ၊ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားဆောင်ရွက် ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရတစ်ခုတည်းက လုပ်လို့မရတဲ့အတွက် ပြည်သူအားလုံးက အသိစိတ်ဓာတ်ရှိရှိဝိုင်းဝန်း လုပ်ဆောင်ခြင်းက နိုင်ငံသားတိုင်း၏ တာဝန်ပင် ဖြစ်သည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများနှင့်အညီ လိုက်လျော့ ညီထွေနိုင်သည့် လုပ်ငန်းများ ကို စီစဉ်သင့်

မြန်မာနိုင်ငံသည် စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးတို့ကို အဓိကမှီခိုသည့်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ လက်ရှိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုများတွင် လယ်ယာကဏ္ဍ၊မွေးမြူရေးကဏ္ဍသည် အဆိုးဆုံး

ဖြစ်ခဲ့ရာ ဆုံးရှုံးမှုတန်ဖိုးမှာလည်း အများဆုံးပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် က ကျေးလက် ဒေသများတွင် အများဆုံးနေထိုင်ကြပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသရှိ လယ်သမားအများစုသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို မြို့ပြဒေသများတွင် နေထိုင်သူများထက် ပိုမိုခံစားကြရသည်။ ၎င်းတို့၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ မှ ဆုံးရှုံးမှုများကို ပြည်လည် ထူထောင်နိုင်ရေး အတွက် စနစ်တကျပြင်ဆင်ထားသော အာမခံထားသည့်စနစ်များ မရှိသကဲ့သို့ လုံလောက်သော ကိုယ်ပိုင်ငွေ ကြေးအရင်းအနှီးများလည်းမရှိကြပါ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ပြောင်းလဲလာသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကို တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ဆိုးဝါးစွာခံစားလာနိုင်သည်။ နိုင်ငံတော် အစိုးရအနေနှင့် သဘာဝ ဘေးအဆိုးဆုံးဖြစ်လာနိုင်သည့် အခြေအနေကို ကြိုတင်တွက်ချက်ပြီး ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသည့် မျိုးစပါးများကို အရန်အဖြစ်ထားရှိသင့်ပြီး တိရိစ္ဆာန် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ အတွက် သာမက တိရစ္ဆာန်အစာအတွက်လည်း တစ်ပါတည်းထားရှိသင့်ပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရန် ခက်ခဲနေခြင်းကြောင့် ဒေသနှင့် ကိုက်ညီသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းတွေကို ဖော်ဆောင်ပေးဖို့လိုပါသည်။ ယခုအချိန်မှာ အရင်း အနှီးမရှိကြပါ။ အစိုးရပိုင်းကချေးငွေ ပံ့ပိုးပေးဖို့လိုအပ်သလို ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်း၊ နိုင်ငံ တကာ အဖွဲ့အစည်းများမှ ကူညီထောက်ပံ့တွေ့ အားလုံးက ဝိုင်းဝန်းလုပ် ဆောင်ပေးရန် လို အပ်ပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့် လက်ရှိရေဘေးသင့်ဒေသများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ် ငန်းဆောင်ရွက်ကြရာတွင် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများ အနေဖြင့် ရေတို/ရေရည် စီမံကိန်း များကို ချမှတ်ပြီးဆောင်ရွက်ကြရန်လိုအပ်ပါသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း အဆိုပါ ရေတို/ ရေရည်လုပ်ငန်းစဉ်ကို တစ်ပြိုင်တည်း ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာလျှင် ရေဘေးသင့် ကျေးလက်နေ ပြည်သူများအား မူလအနေအထားတစ်ခုကို အမြန်ဆုံးရောက်ရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါက လက်ရှိဖော်ဆောင်နေသော ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့ချ ရေးလုပ်ငန်း စဉ်ကိုလည်း အောင်မြင်လာနိုင်ကြောင်း သုံးသပ်ရေးသားပါသည်။